DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaja*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 8 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN, behalve het zegel.

No. 24. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA.** 1853

Behalve de zoogenaamde ambachtsstand, dien wij reeds meermalen aangeprezen hebben, is er nog eene maatschappelijke betrekking, die onzer aandacht overwaardig is: wij bedoelen den krijgsmansstand. Voorzeker heeft de publieke meening tot nog toe weinig gedaan, om den soldaat op dat standpunt te stellen, dat uit den aard zijner betrekking natuurlijk volgen moet. Wij zullen hier geenszins onderzoeken aan wien de schuld daarvan te wijten is; maar zeker is het, dat de krijgsmansstand, in het afgetrokkene beschouwd, eene der edelste maatschappelijke betrekkingen is, waarin de meeste zelfopoffering en zelfverloochening vereischt wordt. Hoe het in het practische is en moet zijn, laten wij aan de beoordeeling van deskundigen over.

Aan den anderen kant doet zich echter de vraag op: in hoe verre de Indische kinderen in het algemeen voor het soldatenleven geschikt kunnen geacht worden? Wanneer men enkele resultaten der pupillen-school te *Kedong Kebo* in aanmerking neemt, zou het antwoord zeker niet ongunstig uitvallen; doch die school is eene specialiteit, en resultaten daarvan kunnen welligt niet voor eenen algemeenen regel gelden. Ook zou men in de eerste plaats moeten onderzoeken in hoe verre het mogelijk is, eene zoodanige militaire opvoeding van Gouvernements wege op eenen uitgebreiden, algemeenen schaal in te rigten; of de onkosten tegen de voordeelen zouden opwegen. Het is hier echter de plaats niet, hier omtrent in bijzonderheden te treden. Wel ware het te wenschen, dat dit zoo gewigtige onderwerp door bevoegde personen eens duidelijk werd uiteengezet.

Dit echter kunnen wij uit gemelde resultaten opmaken: dat het Indische kind bij eene opvoeding, ingerigt overeenkomstig den krijgsmansstand, toch ook wel een goed soldaat kan worden. Maar daarvoor is het noodig dat wij hem in de eerste plaats van zijne vroegste jeugd af, achting voor dien stand inboezemen; even als men hem, vooral in den laatsten tijd, geleerd heeft den ambachtstand te eerbiedigen. Zonder dien eerbied, zonder die achting zou de volmaaktste opvoeding toch niets baten.

Waarlijk! wij zeggen niet te veel, als wij opmerken, dat men tot nog toe den soldaat met minachting, ja bijna als het uitvaagsel der maatschappij beschouwt. Welligt zijn er onder de militairen enkele individuën, die onze hoogachting niet kunnen wegdragen; maar zoodanige sujetten vindt men in alle standen. In alle gevallen verdienen zij ons medelijden, en niet onze verachting. Verder is het zeer onbillijk en onregtvaardig het geheel naar slechts weinige uitzonderingen te beoordeelen, en te *veroordeelen*. Doch gesteld zelfs, dat eene zekere maatschappelijke stand op sommige tijden, in sommige omstandigheden met gebreken, met zware en ongeneeslijke zedelijke kwalen behebt is, dan nog pleit zulks alleen tegen de tijden, omstandigheden en individuën, maar niet tegen dien stand zelven.

Ook op den krijgsmansstand is dit van toepassing. De geschiedenis levert ons daarvan verscheidene voorbeelden, in verschillende omstandigheden, in verschillende tijdperken. De Macedonische phalanx, de Thebaansche keurbenden der Grieken, de Pretoriaansche lijfwacht der Romeinen, en het leger der Independenten van Olivier Cromwell werden door geheel verschillende beginselen en drijfveeren beheerscht. Het zijn vooral deze laatsten, die onze aandacht welwaardig zijn. Het waren door en door goede soldaten, die zich streng aan de militaire discipline hielden, niet uit gewoonte of uit vrees voor straf, maar uit *morele overtuiging*, uit belangstelling en ijver voor de zaak, die zij omhelsden. Diezelfde ijver maakte hen gevreesd in den strijd; en met regt mogten zij zich beroemen, dat de vijand nooit hunne hielen gezien had. Doch het waren geestdrijvers, dweepers. Wel konden zij snoeven dat zij nooit huns naasten vrouw, noch zijnen dienstknecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets, dat huns naasten was begeerd hadden; maar meer dan eens hadden zij willekeurig eenen Episcopaalschen predikant verhinderd zijne Zondags leerreden te voleindigen, meer dan eens had een dweepend sergeant met een handvol dweepende soldaten de eene of andere Roomsch-Catholieke kerk voor altijd digt gesloten, of tot kazerne gemaakt. In dienst, op wacht, of in den oorlog waren het voorbeelden van tucht en orde; maar het was ook niet zeldzaam als een schriftgeleerde korporaal buiten dienst zijnen kolonel of majoor tot meer geloof, tot meer goede werken aanspoorde. Hunne namen zelven konden van hunne beginselen getuigen. Het was toen de gewoonte de namen van Hendrik, Willem, Pieter enz., als Heidensche namen te beschouwen; men veranderde die in: „Strijd den goeden strijd, Maak vrede, Meer vrucht, Ween niet, Sta vast, Wedergeboren, Praise-God Barebone, Habakuk, Jozua, Zerobabel, enz. (*Hume*, *History of England.*)

En wat nog het meeste *voor* die soldaten getuigt: toen na den dood van Cromwell, Karel de tweede weder op den Engelschen troon hersteld werd en die 60,000 dweepende krijgers ontslagen werden, en tot het particuliere leven terugkeerden, toen was het altijd zeker, dat een *goed* koetsier, een *goede* huisknecht, opperman of boerenknecht vroeger tot het leger der independenten behoord had.

Wij hebben dit voorbeeld hier aangehaald, niet om de bewondering voor dat soort van soldaten op te wekken, maar om aan te toonen, dat er ook in dien stand verscheidenheid van beginselen heeft bestaan; en dat de Cantine niet altijd het eenigste ideaal van den soldaat is geweest, of behoeft te zijn.

Wij herhalen het hier, die stand is inderdaad grootsch en edel; zij verdient wel aanprijzing bij onze kinderen, en bij alle weldenkenden. De gebreken en fouten, die er welligt aankleven, moeten wij helpen bestrijden en veranderen, maar nooit mogen wij den stand zelven, om die eventuele fouten en gebreken verachten.

Elke gunstige verandering, die het Gouvernement later zal willen beproeven, moet in den huisselijken kring door een goede opvoeding ondersteund worden. En daartoe behoort in de eerste plaats, eerbied en achting voor den militairen stand, onverschillig in welken rang: liefde en getrouwheid voor het vaderland.

DE BEKEERDE SAM

KOMT DEN BEKEERDEN MAX EENS OPZOEKEN.

Het gebeurde, voordat Sam beroepen en Max gehuwd was, dat de eerste heel geduldig aan het station de aankomst van den trein, die van *Utrecht* komen moest, stond te verbeiden.

Max had een paar maanden te voren het jawoord uit den mond van het door hem beminde meisje ontvangen en de toestemming der ouders verkregen, onder voorwaarde, dat hij geene koffijhuizen meer bezoeken zou, zijne zoogenaamde vrienden linksch zoude laten liggen, geen billard meer spelen, niet meer uit rijden gaan, en meer dergelijke voorwaarden, welke de ouders van bemind wordende dochters gewoon zijn den minnaars voor te schrijven, en Max had zich plegtig, ook bij zich zelven verbonden, stiptelijk die voorwaarden na te leven. Ook Sam was bekeerd, niet omdat hij beminde, maar omdat hij zijn proponents-examen gedaan had, en gevoelde dat een proponent een veel te deftig lid in de maatschappij is, om veel bitter te drinken of schulden te maken en zich aan losbandigheden over te geven.

Hij leefde dus zeer stil en ingetogen, en zijne vroegere akademiebroeders noemden hem een *lamme ploert* en een *flaauwe vent*, maar Sam stoorde zich niets aan dat alles, hij bleef in zijne bekeering volharden, ging op beroep preeken, schreef predicatiën, abonneerde zich op de *Evangelische Kerkbode*, gluurde de meisjes, die hij op zijnen weg ontmoette, niet meer veelbeduidend aan, en noemde zijn verblijf niet meer *kast*, zoo als vroeger, maar eenvoudig *kamer*.

En ook die kamer had eene algeheele verandering ondergaan; er rezen geene stofwolken meer in dezelve op, er lagen geene boeken meer op de stoelen en den grond verspreid, en aan den muur hingen geene meisjesportraiten in houdingen, die maagden, oude juffrouwen en brave jonge Heeren doen bloozen.

De grootste zindelijkheid heerschte in het vertrek en de bibliotheek konde als een voorbeeld van orde en netheid beschouwd worden, in één woord het geleek niets meer op het verblijf van een' woesten student, maar in alle deelen op de kamer van een' stillen, fatsoenlijken, braven jongen Heer.

Sam had een brief van Max ontvangen, waarin deze hem schreef over zijn *engagement* en over zijne bekeering, natuurlijk in eenen vervelenden stijl en zoo langwijlig mogelijk, want verliefden schrijven weinig brieven, maar weten evenmin van eindigen wanneer zij eenmaal de pen hebben opgevat.

Sam die regt nieuwsgierig was, of de uitverkorene zijns vriends aan de bekoorlijke beschrijving, welke Max van haar gedaan had, beantwoordde, besloot eens naar *Amsterdam* te gaan, te meer daar hij, nu Max toch werkelijk bekeerd was, voor geene verleiding behoefde te vreezen.

Indien men iemand met den spoorwagen te wachten is, bij voorbeeld een' schuldeischer, een' vader of een' voogd, die met het doel overkomt om zoon of pupil over diens gedrag te kapittelen en de verwarde zaken van dezen in orde te brengen, dan komt de trein altijd voor den bepaalden tijd aan; staat men echter op eenen vriend of eene minnares, wiens of welker komst met innig verlangen verbeid wordt, te wachten, dan gebeurt het meest altijd, dat de trein vertraging onderweg ontmoet en veel te laat aankomt.

Dit ondervond Max, die toen de klok van de Muiderpoortstoren het uur der aankomst sloeg, nog niets van eenen trein ontwaarde, hetwelk bij eenen spoorweg het onaangenaamste is, daar die bij minuten rekent.

Hij zoude misschien het stationskoffijhuis zijn binnen gegaan, maar met ontzettende zelfbeheersching weerhield hij zijne schreden en redeneerde, zoo als een brave jonge Heer van de braafste soort gedaan zoude hebben, bij zich zelven, — het is eigenlijk altemaal nutteloos geld verkwisten, ik kan hier immers even goed staan wachten als een ander, en daarenboven weet ik welk een ongenoegen er volgen zoude, als Emma eens wist dat ik in een koffijhuis gegaan was!

Eindelijk kwam de trein aan, en terwijl Max angstvallig, om zijnen vriend Sam niet te missen, in het rond zag, stond deze vlak naast hem, hetwelk bewijst, dat hoe angstvalliger men zoekt, hoe minder kans men heeft iets te vinden.

Beiden hadden ook, sedert hunne bekeering, voor het uitwendige zulk eene verandering ondergaan, dat zij elkander slechts met moeite herkenden.

Sam had alles wat slechts eenigzins naar baard of knevels geleek, zorgvuldig weggeschoren, en in plaats van een fluweelen jasje en losjes omgeslagen boord, was hij geheel in het zwart, en droeg een witte das en hoogen boord hetwelk hem een eenigzins stijf en houterig aanzien gaf, en gewis zoude men hem gehouden hebben voor een' timmermansknecht, die uit begraven was geweest of voor een' stadsschool ondermeester die zijnen derden rang gehaald had, indien niet een zedige zwarte ebbenhouten wandelstok in zijne regterhand had geprijkt.

Max droeg niet meer zijne lange haarlokken, door middel van een ijzer in krullen gefriseerd, maar zijne haren waren kort afgesneden en ter zijde van het hoofd gescheiden, hetwelk hem geheel en al van dat uitheemsche voorkomen beroofde, dat hem vroeger eigen was.

Geen broek met groote ruiten en vest met bonte kleuren, gaven

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

van den 28sten Mei tot den 1sten Junij 1853, Nos. 43—44.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de gewezen zout-verkoop-pakhuismeester en postkommies te Pakalongan J. G. Struwer.

ONTHEVEN:

Eervol, wegens ziekte, van de verdere waarneming der betrekking van kommies bij den assistent-resident van policie te Samarang, H. W. van Affelen van Saemsfoort, en zulks onder toekenning van wachtgeld.

BENOEMD:

Tot kommies bij den assistent-resident van policie te Samarang, R. R. J. Schilter, eerste klerk op het bureau van den resident van Samarang.

Tot lid in den residentieraad te Riouw, J. G. Duijkers, havenmeester aldaar; en zulks ter vervanging van het wegens vertrek afgetreden lid J. Tack Daansen.

Militair Departement.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

BEVORDERD:

Tot intendant der tweede klasse, de onder-intendant der eerste klasse J. E. van der Smissen, thans met verlof in Nederland.

Tot onder-intendant der eerste klasse, de onder-intendant der tweede klasse W. M. van den Ham.

Tot betaalmeester der eerste klasse, de adjunct-intendant J. F Munkes.

Tot betaalmeesters der tweede klasse:

de aspirant-intendant J. Revius.

de aspirant-betaalmeesters J. P. H. de Lassasie, met bepaling dat deze laatste, thans gedetacheerd bij de genie, à la suite bij de militaire administratie zal blijven; en de aspirant-betaalmeester J. P. N. Dieudonné.

Tot aspirant-betaalmeesters:

de adjudant-onderofficier bij het 13de bataillon infanterie A. J. Aberson, en

de sergeant bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling M. L. van Dorsten.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen de hoofd-ingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen te Batavia J. Tromp.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van chef van den waterstaat en 's lands civiele werken, aan den majoor der genie G. H. Uhlenbeck, die gedurende deze waarneming bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

BENOEMD:

Tot ontvanger van de belasting op alle legaten en kollaterale successien, welke ten behoeve van den lande door alle met inlanders gelijkgestelde personen moet worden voldaan, voor zooveel Samarang aangaat, C. de Chauvigny de Blot, assistent-resident voor de komptabiliteit aldaar.

Tot kommies op het bureau van den assistent-resident van Probolingo (Bezoekie), P. Koppeschaar, laatst zoutverkoop-pakhuismeester te Panggoel in de assistent-residentie Patjitan.

GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur van Samatra's Westkust, de ambtenaar der tweede klasse F. C. L. C. J. van Spangenberg, laatst ter beschikking van den directeur der kulturen.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de kapitein der infanterie W. Milar, uit de betrekking van plaatselijken adjudant te Samarang; — zijnde hij geplaatst bij het 4de bataillon infanterie (Kedong Kebo.)

BENOEMD:

Tot plaatselijken adjudant te Samarang, de kapitein der infanterie J. Ratelband.

BEVORDERD:

BIJ HET KORPS GENIE EN SAPPEURS.

Tot majoor, de kapitein F. L. Maurenbrecher.

Tot kapitein, de eerste luitenant L. H. Deeleman.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant A. Stijman.

Marine Departement.

BENOEMD:

Definitief, van af primo Junij 1853, tot administrateur van het depot van zeekaarten, boeken en instrumenten bij het marine-departement, de uit het vaste korps zee-officieren, op zijn verzoek, eervol ontslagen luitenant-ter-zee der eerste klasse P. baron Melvill van Carnbée, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Voor het land. De ondergeteekende Onder-Intendant 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op *Java*, maakt mits deze bekend, dat de Officieren der Schutterij of andere particuliere personen die zulks mogten verlangen, uit het afdeeling Militaire kleeding-magazijn kunnen ontvangen:

Satinet (Engelsch leder) tegen . . . . *f* 1.— per el.
Degens met toebehooren „ . . . . „ 24.— „ stuk
Degen Dragons met torsades tegen . „ 8.— „ „

De Onder-Intendant 2de klaas voornoemd,
J. VAN DEN HAM.

Voor het land. Op *Vrijdag den* 10*den Junij* aanstaande des voormiddags ten 10 ure, zal door den ondergeteekenden onder-Intendant 2de kl. in de 3de militaire afdeeling op *Java*, ten zijnen bureele, publieke uitbesteding worden gehouden, voor de levering, en den overvoer naar *Sambas* van 400 stuks SLAGTOSSEN.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen worden verkregen.

De onder-Intendant 2de kl. voornoemd,
VAN DEN HAM.

RAAD VAN JUSTITIE TE SOERABAYA.

Teregzitting van den 8*sten Junij* 1853.

UITSPRAAK GEDAAN IN ZAKE:

De Weeskamer alhier qq., *den Boedel van Kwee Hian Lam*, procureur Mr. *s'Jacob*, Cs. *J. Jansen*, procureur *Br. van Nidek.*— *J. W. Stecher*, Cs. *Souw Tian Hok.*— *Said Aloei bin Abdulla Barkeba*, Cs. *J. A. Wenskofsky.*— *De Luit. der Chinezen The Keh*, Cs. *Oei Hok Ing.*— *De Jav. vrouw Embok Konie*, Cs. *Embok Karsemanie.*— *Oei Hok Ing* qq., Cs. *de Agenten der Soerabaya-Weeskamer te Pasoeroean.*— *Kerto Negoro*, Cs. *Njonja Tjoebeida.*— *A. Lindeman*, Cs. *Seeh Achmat bin Salim Banama.*

Om te antwoorden:

P. W. Hofland qq., procureur Mr. *Hofland*, Cs. *J. A. Berkholst*, procureur Mr. *s'Jacob.*— *Pa Kamidie* en *Pa Moogzien*, procureur *Br. van Nidek*, Cs. *Said Moestapha bin Mohamat bin Geteben*, procureur Mr. *Hofland.*— *W. H. Keasberrij*, procureur *J. F. Neijndorf*, Cs. *R. M. Pereira*, procureur *Br. van Nidek.*

Door den Officier van Justitie conclusie te nemen:

H. L. Dubois, procureur Mr. *s'Jacob*, Cs. *Louisa Helena Schutz.*

Eisch doende:

De Weeskamer alhier qq., *den insolv. boedel van Kwee Hian Lam*, procureur Mr. *s'Jacob*, Cs. *de Pretendenten in voormelden boedel.*— *F. W. de Koste*, procureur Mr. *Hofland*, Cs. *C. A. van Sprew.*

ADVERTENTIEN.

VERKOOPING OP REGTERLIJK GEZAG.

Op den *zestienden Junij* 1800 drie en vijftig zullen door den deurwaarder bij den Raad van Justitie te *Soerabaya* worden verkocht, bij wege van executie, eenige LOSSE GOEDEREN, toebehoorende aan den verwijderden Chinees ON-KONG SIANG, en zulks krachtens eene Notarieele obligatie van den *derden April* 1851, groot *drie duizend gulden recepissen*, ten behoeve van den procureur bij den Raad voornoemd J. J. F. A. BROUERIUS VAN NIDEK qq., C. VAN RAALTEN.

De deurwaarder bij voormelden Raad,
(143) J. H. MULLER.

Op de vendutie van den *zestienden Junij* 1800 drie en vijftig zullen, mede bij wege van executie, door den deurwaarder bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*, verkocht worden ten behoeve van J. J. F. A. BROUERIUS VAN NIDEK, procureur bij den Raad voornoemd qq., de Arabier SAID MOESTAPHA BIN MOHAMAT BIN GETEBE eenige LOSSE GOEDEREN, benevens eene notarieele obligatie, gepasseerd door den Notaris Z. A. EEKHOUT en getuigen den *dertienden Mei* 1800 drie en vijftig, sub Nummer vier-en dertig, groot de som van *Een duizen gulden Recepissen*, ten laste van den Arabier SECH MOHAMAT BIN ACHMAT MAADAN, toebehoorende aan den Arabier SECH HASSAN BIN ACHMAT BASOEWEDAN, en zulks krachtens eene Raads schuldkennis van den *derden Mei* 1800 twee en vijftig,

De deurw. bij voormelden Raad,
(142) J. H. MULLER.

VENDUTIE

Op *Woensdag den* 15*den Junij.*

Bij E. MARTENS, van diverse **TOKO-GOEDEREN,** meest zonder reserve, als: eene nieuwe **PIANO, CHINESCHE DOEKEN, HOLLANDSCHE NAAIZIJDE, SAIJET, PATRONEN, ETC.** (146)

Bij de Weeskamer te *Soeralaya* gelden in leen te bekomen voor 2/3 der waarde van vastigheden zonder borgtogt.

Namens de Kamer voornoemd,
De Secretaris,
(138) MACGILLAVRY.

TE KOOP.

Een bijzonder goede achtdaagsche CHRONOMETER, pas van Londen aangebragt, bij
(147) VAN DER ZWAAN.

ONTVANGEN.

LAMPEN-BALLONS en GLAZEN, in alle soorten.
(148) E. MARTENS.

MARINE-HOTEL

TE SOERABAYA.

De ondergeteekende heeft de eer H. H. reizigers mede te deelen, dat hij van af den 1sten Junij eigenaar is geworden van het MARINE-HOTEL. Hij heeft den prijs voor het logies gesteld op *f* 5.— de persoon, en zal trachten door het houden eener zeer goede tafel en eene zorgvuldige bediening aan het vertrouwen dat in hem gesteld mogt worden, te beantwoorden.

SOERABAYA, J. F. C. HOFFMAN.
1 *Junij* 1853. (144)

ALLEMANSGADING.

FIJNE THEE in kistjes en THEE in pakjes.
(132) DEELEMAN.

Kleine vaatjes ZOUT VLEESCH, te verkrijgen bij
(131) VAN DER ZWAAN.

WAS- LUCIFERS in doosjes van 1000 stuks bij
(145) VAN DELDEN.

SOCIETEIT CONCORDIA.

Zondag-avond, den 12*den Junij,*
GEWONE MUZIJK-AVOND van 8 tot 10 uur.

Namens de Directie,
De secretaris,
(152) ABBEMA.

hem meer het aanzien van een kunstpaardrijder, of' tooneelspeler van een ambulante troep, maar hij zag er door zijne kleeding veeleer uit als een' jonge Heer, die bij zijn papa in de zaken is, en die zaken met den tijd alleen hoopt voort te zetten.

— Wat duivel Max! wat ben je veranderd, ge ziet er heel anders uit als vroeger, veel fatsoenlijker, naar mij voorkomt,—zeide Sam, toen hij Max de hand drukte, en dit gezegde bewees niet weinig voor zijne bekeering ten goede, want vroeger zoude het geweest zijn:—wat bliksem, Max, zijt ge heel en al mal geworden of wat scheelt u, wat ziet gij er stijf en harkerig uit,—zoo de uitdrukkingen niet nog ruwer en minder stichtelijk geweest waren.

— En gij zijt niet minder veranderd, Sam,—hernam Max,—geen baard en geene knevels meer. Piet, Koo, Gus, Willem en Manus, gij weet wel, die jongelui met welke ik u eens ben komen opzoeken, zouden zich thans niet schamen om met u langs de straat te gaan.

— Wij noemden ze toen saaije kerels,—zeide Sam heel deftig,—maar wel beschouwd hebben zij gelijk; sedert dat ik bedaard en stil leef, begin ik zulks hoe langer hoe meer te begrijpen, en het doet mij plaisier Max, dat gij ook veranderd zijt, want al dat sjouwen, dat wilde en woeste leven, ondermijnt de gezondheid en doet ons niet weinig dalen in de achting van fatsoenlijke menschen.

Max gaf Sam volkomen gelijk, en toen deed de reusachtige proponent het voorstel om in het stationskoffijhuis iets te gebruiken, daar, doordien hij vroeg opgestaan was en op den spoorwagen op de tocht gezeten had, hij het bijzonder nuttig oordeelde, zich door het gebruik van een glaasje sterk bitter eenigzins te restaureeren, doch Max sprak hem van de plegtig gedane belofte om geene koffijhuizen te bezoeken, en gaf Sam tevens de verzekering, dat hij ten zijnent alles behoorlijk had doen gereed maken om zijnen vriend te ontvangen.

Niet arm in arm, zoo als zulks vroeger geschied zoude zijn, maar ieder op zich zelven gaande, wandelden beide vrienden naar de kamers van Max, waar zeer fatsoenlijk de koffij, benevens een eenvoudig dejeuné gereed stond.

Na koffij gedronken en het dejeuné gebruikt te hebben, presenteerde Max zijnen vriend een glas madera, doch daar deze Max niet op kosten wilde jagen, gaf hij aan een enkel glaasje bitter de voorkeur, en Max zette onder de verzekering dat, daar hij voor het eten toch niet bij Emma behoefde te zijn, die even als haar oude heer, die volstrekt geen sterke drank dronk, een afkeer had van al wat naar sterken drank geleek, hij er niets tegen had een enkel glaasje te drinken.

— Uw aanstaande schoonpapa heeft gelijk,—zeide Sam, terwijl hij een heel klein teugje nam,—ik drink ook weinig of geen drank meer. het is eene gemeene gewoonte en ik kan mij onmogelijk begrijpen hoe het kwam, dat ik er mij vroeger zoo aan overgaf. Zoodra ik proponent geworden ben, heb ik *basta* gezegd, en ik heb er mij niet kwalijk bij bevonden, en als om deze verzekering meer kracht bij te zetten dronk hij zijn glaasje ledig.

— En toen ik het jawoord van Emma ontving, heb ik evenceens gedaan,—zeide Max, de glaasjes weder vullende; en zoo al sprekende over het nadeel, dat de sterke drank op den mensch uitoefent, en over het nut eener matige en ingetogen leefwijs, hadden zij herhaalde malen hun glas gevuld en geledigd, hetwelk dan ook ten gevolge had, dat toen beide heeren zich naar de *restauratie*, waar Max gewoon was te middagmalen, begaven, hun beider gelaat bijzonder hoog gekleurd was en zij hun gesprek met hevige *gesticulatien* voortzetteden.

Het spreekwoord zegt—een verrader slaapt nooit, en wij meenen even goed te kunnen zeggen:—de verleiding sluimert nimmer, en al is het, dat dit spreekwoord dikwijls mank gaat, zoo werd het toch bewaarheid, toen Max en Sam aan tafel zaten.

De bekeering van Max had ten gevolge gehad, dat hij, vroeger spilziek en verkwistend, zuinig zoo niet gierig geworden was, doch nu hij een oud vriend bij zich had, liet hij, zonder er zich een oogenblik over te bedenken, een flesch aanrukken,—Max was er niet alle dagen, redeneerde hij bij zich zelven, daarenboven was wijn geen sterke drank, maar integendeel zeer gezond, en wij twijfelen niet of het bitter, door den bekeerden jongen Heer gedronken, had een bijzonder groot aandeel in die redenering.

Terwijl de beide jonge Heeren aan het dinée zaten en van tijd tot tijd een goeden teug namen, trad er op eens een heer op Sam aan, staarde hem eenige oogenblikken in het aangezigt en vroeg toen:—heb ik het wis, of heb ik het mis?

— Mijn Hemel! riep Sam met de grootste verwondering,—ben jij 't, Thomas? en toen de heer gezegd had, dat hij zulks inderdaad was, volgde er een handgegeef en een onderzoek naar den staat van beider gezondheid en meer van die dingen, welke er plaats grijpen als oude vrienden of bekenden elkander ontmoeten.

Hadden Sam en Max, voor aan tafel te gaan, wat minder gedronken en onder den maaltijd de flesch wat minder aangesproken, dan zouden zij dadelijk bemerkt hebben, dat mijnheer Thomas zoo niet dronken, dan toch hevig opgewonden was.

JAPANSCHE GENDIES, groot-, middel- en klein soort.
(251) DEELEMAN.

GEWONE DANSPARTIJ.

Op *Zaturdag*, *den* 11*den Junij*.
In het Logement DE DRIE VRIENDEN, bij
(150) WANHOFF.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene Zoon C. CORRELJÉ, Echgenoote van M. W. SAND.

SOERABAIJA, 6 *Junij* 1853.
Eenige kennisgave. (149)

SPECIFIC STATEMENT OF THE IMPORTATION OF MANUFACTURED GOODS, AT BATAVIA, SAMARANG AND SOURABAYA, ON WHICH DUTY WAS PAID, DURING THE YEARS 1850, 1851 AND 1852.—

Zeer geschikt om met de land-mail te verzenden.

Te bekomen, á *f* 2.— rec., bij
(135) E. FUHRI.

Bij den ondergeteekende, boekverkooper en boekdrukker alhier, zijn verkrijgbaar de ondervolgende werken:

LEERBOEKEN VOOR DE ENGELSCHE TAAL.

H. E. LLOYD. *Nieuwe Engelsche spraakkunst.* Door D. BOMHOFF, Hz. 4de druk. *f* 5.—
LINDLEY MURRAY. *Engelsche spraakkunst.* Door F. M. COWAN. 5de druk. *f* 3.—
IDEM. *English grammar.* „ 3.—
IDEM. *The English reuder.* „ 3.—
IDEM. Abridgment of the English grammar. „ 1.—
GARTLY. *Murray's grammar and exercises abridged.* „ 2.—
W. ENFIELD. *The speaker; or miscellaneous pieces from the best English Writers.* „ 4.—
T. MARSHALL. *De Engelsche taal, spraakkunst en letterkunde.* 3 stuks. „ 5.—
J. VAN DER BEEK. *Handleiding tot beoefening der Engelsche taal.* 2 stuks. „ 3.—
T. S. WILLIAMS. *Engelsch-Nederduitsche Gesprekken.* Door BOMHOFF, Hz. 4e druk. „ 3.— „ 3.—
K. H. VINK. *Het Engelsch lezen en vertalen gemakkelijk gemaakt.* „ 1.50
P. J. ANDRIESSEN. *Gids tot het leeren schrijven van zuiver Engelsch.* „ 1.50
IDEM. *Masterman Ready, or the wreck of the Pacific, by capt. Marrynt.* Ter vertaling in het Nederduitsch. „ 1.50
D. BOMHOFF, Hz. *Allereerste beginselen der Engelsche spraakkunst.* „ 2.—
IDEM. *Anecdoten en vertellingen*, ter vertaling in het Engelsch. „ 2.—
IDEM. *Engelsch leesboek in proza en poëzy.* 2 stuks. „ 3.—
The uuiversal preceptor in spelling and reading. „ 1.—
(97) E. FUHRI.

HANDEL EN NIJVERHEID.

(*Vervolg.*)

De „Potteries" in *Staffordshire* gelegen, zijn niet minder, als *Birmingham* merkwaardig bezigtigd te worden. De Engelschen verdeelen hunne verschillende „manufactures" (manufacturen, fabrikaten), in de volgende hoofd-artikelen:

Cottons (katoenen), Woollens (wollen stoffen), Linen (linnen), Silk (zijde) — weefsels en spinsels uit het planten- en dierenrijk).

Daaraan sluiten zich:

Paper (papier), Leather (leder) — insgelijks deels uit het planten- en deels uit het dierenrijk).

Iron and Steel-Manufactures — ijzer en staalwerken, — Tin, Brats and Copper — tin, messing of geelkoper, koper, — waarvan zich nog bijzonder onderscheiden, „hard-ware" en „cutlery"— quincaillerien en snijgereedschappen — allen uit het rijk der metalen.)

En eindelijk komen er, behalve het kapittel „miscellaneous manufactures," onder hetwelk vele verschillende artikelen begrepen worden, nog al die voorwerpen bij, die uit de eene of andere aard- of steensoort gevormd worden, te weten: „China" porcelein „glass" glas „Earthenware" aardewerk.

Het laatste wordt echter ook, zoowel in de statistieke waren-tabellen, als in handel en wandel en bij de bereiding met „China" verbonden, zoodat het eene en andere gewoonlijk vereenigd voorkomt, namelijk: „China and Earthenware" (porcelein en aardewerk). Gelijk al de genoemde dingen, die een voorwerp van den Engelschen fabriek-arbeid uitmaken, overal in het land op eene grootere of kleinere schaal bewerkt worden, zoo wordt ook pottenbakkers-goed allerwege vervaardigd. Maar even als er voor al de genoemde fabrikaten eene stad of een district bestaat, waar zij zoo in het groot en met een zoo goed gevolg vervaardigd worden, dat hetgene alle andere plaatsen daarvan opleveren, er volstrekt niet mede in vergelijking kan komen, zoo wordt er ook voor het aardewerk een district gevonden, waar de bedrijvigheid in dit artikel zoo groot is, dat die van alle andere oorden daartegen als ware het in het niet verdwijnt.

Dit eng beperkt Pottenbakers district nu, dat zoo geheel de overgand heeft, en 70,000 inwoners telt, ligt in het noordelijke gedeelte van *Staffordshire*, bevat in zich verscheidene kleine steden en dorpen, die, alle digt bij een gelegen zijnde, als ware het eene eenige zamenhangende stad vormen, en vereenigd „the Pottery-district" genoemd worden, waarin de waarde der bewerkte stukken alleen dubbel zoo groot is, als de waarde van alle pottenbakkers-waren, die in al de overige plaatsen en steden van *Engeland* vervaardigd worden, zamengenomen.

Gelijk alle dingen hebben ook deze „potteries" een zeer klein begin gehad. De aanvang moet hier echter zoo klein geweest zijn, dat men dezelve bijna niet kan nasporen. Zooveel is echter bekend, dat in *Burslem* reeds voor meer dan 200 jaren potten, inzonderheid eene zekere soort van „butterpots" (boterpotten) gemaakt werden. De aanleiding daartoe gaven de verschillende soorten van potaarde en de rijke kolenmijnen, welke zich in de nabijheid bevinden. Deze oude Burslemsche „butterpots" en andere pottenbakkers-artikelen, zullen mischien wel even zoo grof en onsierlijk geweest zijn, als zulks met de voortbrengselen van dien aard nog heden het geval is op die plaatsen, die met de „Potteries" geen gelijken tred van vooruitgang gehouden hebben. Men kan dit hieruit opmaken dat die oude boterpotten, wanneer zij slechts 14 pond boter konden bevatten, niet minder dan 5 pond wogen. Even als de weefgetouwen in en om *Manchester* en *Leeds* tot in het midden der vorige eeuw meer of min in denzelfden staat bleven, zoo waren ook de pottenbakkers-ovens tot voor omstreeks 100 jaren nog naar een overoud, ongeregeld plan ingerigt. Die ovens waren toen omstreeks 8 voet breed, over welke men om de warmte bij een te houden, stulpen (*horels*) van plaggen (*clods*) die met stroo gedekt waren waren, heen gebouwd had. Naast dezelve bevond zich eene kom of een bak (tank) waarin de klei geroerd werd, en eene droogschuur, somwijlen ook een rookhuis (smokehouse) waarin de potten schielijker gedroogd konden worden. Door eene uit *Holland* gekomene familie, *Elers* gemaamd, werden wel is waar eenige verbeteringen, gelijk bijv. het verglazen met zout, en door eenen anderen pottenbakker, met name *Astbury*, het zeer voordeelig gebruik van den fijn gestampten vuursteen ingevoerd, doch overigens bleef alles genoegzaam op den ouden en denzelfden voet tot in het midden der vorige eeuw. Omstreeks dezen tijd echter begonnen de *Wedgwoods* in de pottebakkerijen levendig te worden, in denzelfden tijd, dat de *Arkwrights* door hunne uitvindingen eene zoo merkwaardige verandering in de weefgetouwen te weeg bragten, in denzelfden merkwaardigen tijd, dat er overal in alle vakken van kunst en bedrijf zulke buitengewone hervormers en schrandere verbeteraars opstonden, en dat al de beken van het *Engelsch* fabriekwezen, nadat zij langen tijd in de overoude enge oevers voortgevloeid hadden, zich eensklaps tot geweldige stroomen begonnen uit te zetten.

Josiah Wedgwoods heet de groote man onder de *Staffordsche* pottenbakkers, die door zijnen goeden smaak en zijne kundigheden den vorm, de teekening en de versiering, zoowel als de inwendige deugdelijkheid van het goed zoo zeer verbeterde, dat het nu eenen grooten roem verwierf, door de geheele wereld verbreid en in de meeste landen naar zijnen naam genoemd werd. Een zeker chocolaadkleurig aardewerk met witte, fijne strepen en een ander steengoed van eene aangename witte kleur, was, wel is waar in de vorige eeuw te voorschijn gekomen, en had veel opgang gemaakt, doch *Josiah Wedgwoods* was de eerste, die al deze schrale uitspruitsels van smaak tot rijke bloesems en vruchten deed gedijen. Deze man die de Italiaansche vazen en potvormen bestudeerd had, gaf het eerst eene wezenlijk klassieke figuur en teekening aan de trekpotten, melkkannen, kofijkoppen, spoelkommen, suikerpotten, lampetkannen en de vele andere daarmede vermaagschapte voorwerpen. Hij bestrooide dezelve met bloemen, kransen en festons, met grieksche en Etrurische beelden, teekeningen en andere fraaije versierselen, die hij er daarzaam wist aan vast te hechten, en hij deed ze in honderd en duizend schakelringen van schoone kleuren prijken, die hij door zijne groote scheikundige kennis in staat was, voort te brengen en bestendig te maken. Hierdoor werden de eeuwen lang onveranderd geblevene oude, plompe, „butterpots" vervangen door melkwitte, roozenroote, witgerande, zwart gestreepte, geelgebloemde, zeegroene, hemelsblaauwe, ligtbruine en fijnroode potten en vazen, van alle mogelijke grootte en gestalte die tot velerlei gebruik en verschillende einden bestemd waren. Zijn beroemd en groot etablisment, hetwelk hij „Etruria" noemde, werd in 1771 voltooid, en is de grootste pottenbakkerij die de wereld ooit heeft zien te voorschijn treden. Hier bragt hij al die veranderingen en verbeteringen ten uitvoer, die later door anderen nagevolgd, en in onderscheidene fabrieken, welke op den voet van „Etruria" ingerigt zijn en daarmede wedijveren, in beoefening gebragt en voortgezet worden.

(Vervolg hierna.)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op *Donderdag den* 9*den Junij* 1853,

Voor de woning van den arabier SAID ABDUL RACHIM BIN ABDULLA ALKADRIE, in de kampoong *Baroe*, van een HUIS en ERF, gelegen in de kampoong *Baroe*, toebehoorende aan den boedel van wijlen KIAI TEMENGOONG WERIO WIDJOIO, benevens 50 stuks JATIE-BALKEN en ZEILDOEKEN.

Op *Vrijdag den* 10*den Junij* 1853,

Voor de woning van den Heer B. S. VAN COEVORDEN, op de *Kaliemaas*, van MEUBELAIRE GOEDEREN, waaronder een zeer nette en wel geconserveerde inboedel.

Op *Maandag den* 13*den Junij* 1853,

Bij den pachter der pandjeshuizen IGIOKTJOAN, op de *Pazar* Bezaar, van ONUITGELOSTE PANDGOEDEREN

— Het verwondert mij u hier te zien, zeide Sam, nadat mijnheer Thomas aan Max was voorgesteld als een oud akademievriend, die de studie in de geneeskunde voor een winstgevenden post aan den burgerlijken stand had vaarwel gezegd, — het verwondert mij u hier te zien.

— Waarom? vroeg Thomas.

— Gij zijt immers reeds sedert ruim een jaar gehuwd, hernam Sam, — ten minste ik meen zulks, en is het dan geen vreemd verschijnsel, een gehuwd heer in eene *restauratie* te zien dineren, of is de echtvriendin misschien uit de stad?

— Ik ben gehuwd, mijne vrouw is niet buiten de stad, en nogtans treft gij mij hier aan, dat is wel een vreemd, een heel vreemd verschijnsel maar helaas, het is toch zoo, gaf mijnheer Thomas heel theatraal ten antwoord, en maakte toen de gegronde aanmerking, dat men alles zoo niet zeggen kon zonder spreken.

Er volgden eenige oogenblikken van stilte, en toen zeide Thomas tot den bediende: — een fijne flesch en drie glazen.

— Neen, wij danken u! riepen Max en Sam te gelijk, — wij zullen niet meer drinken.

— Een fijne flesch, herhaalde mijnheer Thomas op een ijselijk somberen toon, — dat moet zoo zijn, of vraagde hij: — zoudt gij willen weigeren een fijne flesch te drinken met den ongelukkigsten man der vijf werelddeelen of liever des heelals?

Sam en Max, medelijdend als zij waren, begrepen dat zulk eene weigering al te wreed zoude zijn, en namen daarop de *St. Julien* aan.

— Ik beken het, ik heb veel, veel te veel, gedronken, zeide mijnheer Thomas, hoewel niemand er hem naar vraagde, — veel te veel, maar zij is er de oorzaak van, zij, de vrouw die ik, door haar mijne hand te schenken, gelukkig heb gemaakt, en zij zal er de oorzaak van zijn, dat ik op een dwaalspoor zal geraken, helaas ik ben niet gelukkig, en als overstelpt van smart, dronk hij zijn glas ledig en liet zijn hoofd heel treurig op de borst zakken.

— U ken ik sedert jaren, — vervolgde hij, vertrouwelijk de hand op de schouder van Sam leggende, — en hoewel ik de eer niet heb van mijnheer te kennen, zeide hij, op Max wijzende: — wil ik u beiden een goede raad geven, namelijk deze: trouwt nooit.

Max, die zoo als wij weten pas geëngageerd was, vond dien raad bijzonder gek, doch mijnheer Thomas liet hem niet aan het woord komen, maar zeide, na zich overtuigd te hebben, dat er niemand in de zaal was, die hem beluisterde:

— Hoor eens, wat ik u zeggen zal, en gij zult mij gelijk geven. Gisteren gaf een mijner vrienden een concert in *Odéon*. Op het concert zoude een soupé volgen en het spreekt dus van zelv, dat ik mijne vrouw niet kon medenemen. Maar wat ik ook zeide, zij was voor geene rede vatbaar, met alle geweld wilde zij medegaan, doch ik had mij reeds al te dikwijls laten overhalen en wilde nu toonen dat ik man was en bleef bij mijn besluit volharden. Toen het uur daar was, waarop ik mij naar het concert moest begeven, vroeg ik mijn rok. — Die weet ik niet, — gaf mijne vrouw bits ten antwoord, — zachts dat gij voor uwe eigene kleederen zorgt, ik heb genoeg te doen met de boel bij malkander te houden. — Zij houdt wat bij malkander, — voegde mijnheer er bij, op dezelfde wijze als een tooneelspeler doet, wanneer er in het boekje staat: ter zijde.

— Malie, vervolgde ik, mijne vrouw heet eigentlijk Amalia, maar kortheidshalve zeg ik altijd Malie, Malie help mij mijn das omdoen. — Ik heb geen tijd, gaf zij mij ten antwoord en ging toen, om mij te sarren, met de armen over elkander zitten. Enfin, om kort te gaan, ik ging naar het concert, woonde het soupèe bij — en toen ik te huis kwam, denkt gij dat ik iets vond, thee of zoo? Niets, hoegenaamd niets, en Malie lag gerust te slapen. Wat zegt gij daarvan, mijne heeren?

Max en Sam wisten eigenlijk niet wat zij zeggen zouden en haalden daarom de schouders op.

— Heden morgen stond het humeur mijner vrouw nog altijd op veel regen en wind. Zij gaf mij geen antwoord op alles wat ik vraagde, smeet met borden en kopjes en schonk zoo woest thee, dat mij de druppels in het gezigt spatteden; dat's pleisierig zulk eene vrouw te hebben, niet waar? — aardig, heel aardig, maar ik zal haar die kunstjes wel afleeren, ik kom in geen drie dagen t' huis, ik zal toonen dat ik man ben en de baas blijven.

— Hoor eens Thomas, zeide Sam, zoo deftig als hij nog nooit gesproken had, — wij kennen elkander sints jaren, volg dus mijn raad en ga naar huis.

— Naar huis, nooit, riep mijnheer Thomas, en gaf om zijn gezegde meer kracht bij te zetten, zulk een hevigen slag op de tafel, dat allen die zich in de zaal bevonden, verschrikt opsprongen, — neen, ik blijf bij u, wij zullen plaisier hebben, maar naar huis gaan daar gebeurt niets van.

(Vervolgd hierna.)

Op *Dingsdag den 14den Junij* 1853,
Voor de toko van den Heer G BEHREND, in de stad, van diverse TOKO-GOEDEREN.

Op *Woensdag den 15den Junij* 1853,
Voor de toko van den Heer E. MARTENS, in de stad, van diverse PROVISIEN en TOKO-GOEDEREN.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

1 Junij. R. Sijmons, van Probolingo; P. Kervel, van Pasoeroean; H. Vincent, van Ponorogo; H. de Lafosse, van Modjokerto; N. C. Paulus, van Pasoeroean.— 2 Junij. C. van Flissinger, Mejufv. H. J. Mossembekker, wed. de Lacarette, Mev. Steevensz, Mev. Behrend, allen van Pasoeroean; J. Sparkes, van Batavia.— 3 Junij. S. K. de Bruine, van Batavia; Oostziek, van Ngawie.— 4 Junij. M. J. Ponsz, van Ngawie.— 7 Junij. A. P. Kupfer, van Pasoeroean; J. Vreede, van Toeban; Mejufv. de Paauw, van Samarang.— 8 Junij. A. H. Zeijdel en J. A. Berkholst, beide van Pasoeroean.

MARINE HOTEL.

1 Junij. A. van Eekhout, van Modjokerto; Evers, van Pasoeroean; 6 Junij. Karbijn en Echtgenoot, van Batavia.

VERTROKKEN.

1 Junij. C. Etty en R. Sijmons, beiden naar Probolingo.— 2 Junij. W. van Raalten, naar Pasoeroean; J. Sparkes, naar Probolingo.; wed. Lans geb. Frans, naar Madura.— 3 Junij. H. van de Velde, naar Toeban.— 6 Junij. G. Dennison, naar Madura.— 7 Junij. A. P. Kupfer en Mevr. C. A. Gagel, beiden naar Pasoeroean; Eberlijn, naar Ngawie.— 8 Junij. A. van de Vijver, A. H. Zeijdel en J. A. Berkholst, allen naar Pasoeroean; Mejufv. de Paauw, naar Amboina.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

M. van der Blom, von Faber, Z. Soerakarta 19 Mei.— A. P. van Gennep. Moorrees, D. Padang 29 April.— M. L. de Quaij, Rademaker, D. Soerabaya 28 Mei— B. C. M. Raaf, Swart, Z. Soerabaya 3 Junij.— M. E. Ingerman, Hartevelt, Z. Samarang 21 Mei.— M. J. Wierts van Coehoorn, de Wit, Z. Batavia 30 Mei.— C. Correljé, M. W. Sand, Z. Soerabaija 6 Junij.—

GETROUWD:

F. H. C. Cramerns met J. M. van Son, Batavia 26 Mei.— P. Broekman Lz. met J. P. W. Loust. Batavia 21 Mei.— Mr. W. F. L. Buschkens met C. L. R. van Reede van, Oudtshoorn. Samarang 19 Mei.—

OVERLEDEN:

D. van Duijn, 77 j. Boengo 21 Mei.— F. Ketting Olivier, Piera. Rembang 3 Junij.—

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Mei	31	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
Junij.	1	„ „	Joedoel Wadoet.	J. W. Steevensz.	Banda.
„	3	„ „	Soolo.	M. Korteland.	Batavia.
„	6	„ „	Saijan Maschkoor.	Hadjie Mohmt. Joesoop bin Aboeb.	„
„	—	„ „	Gleaner.	J. F. Thierbach.	„
„	—	„ „	Kaliemantan.	Sarif Abd. Rachm. bin Achm. Angawe	Banjermassing.
„	—	„ „	stoomschip Padang.	C. F. A. Persille.	Batavia.
„	—	„ „	Osiris.	G. Crans.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Junij.	1	Nederl. Ind.	Adenan.	Hadjie Ismael.	Koetei (Borneo).
„	—	Engelsche.	Jenny Lind.	Ths. Lloijd.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Java.	J. Worthington.	Singapoer over Samarang en Batavia.
„	—	Z. M.	Advies-vaartuig Tjipannas.	P. Boodt.	Koersstellende om de West.
„	—	Nederl. Ind.	Carolina.	Oedin.	Bezoekie over Pasoeroean.
„	3	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panaroekan over Prob.
„	—	Nederl.	Sagitta.	D. J. Schaap.	Amsterdam.
„	4	Engelsche.	Alert.	R. W. Smith.	China.
„	5	Nederl.	Ternate.	F. Carstz.	Nederl. over Pasoeroean.
„	7	Z. M.	stoomschip Merapie.	Luit. 1e kl. J. C. G. Muller.	Koers stellende om de oost.
„	—	Nederl.	Anna.	W. H. Cramer.	Nederl. over Panaroekan.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Engelsche	Chodwick.	Th. Richardson.	Nederland.	Adam & Co.
„	Vixen.	A. Bell.	„	„
„	Foster.	R. Brodricks.	„	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Abdul Hassim.	P. Meijer.	Samarang viâ Sum.	Said Alie Habassy.
„ „	Anna.	H. Cramer.	Nederland.	W. Cores de Vries.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, de heeren Etty, Simon, en Mevr. Behrend.— Met het Ned. Ind. schip *Joedoel Wadoet*, Mejufv. H. J. Mossembekker, Mevr. Lacarette en fam., Mevr. Challinger, Mevr. Steevensz, de heer N. C. Paulus, en 5 Arabieren.— Met de Ned. Ind. bark *Kaliemantan*, Z. M. Troepen.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heeren Carabin en echtgenoot, luit. der adm. van Meurs, 9 dekpassagiers en Z. M. troepen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Java*, de heeren E. Caron, H. Boeken, en P. A. Pons.— Met de Ned. Ind. bark *Sagitta*, de heeren Twee gepasposteerde militairen.— Met Z. M. stoomschip *Merapie*, de Schout-bij-Nacht, kommandant van Z. M. Zeemagt in O. I. en Inspecteur, van der Plaat.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtkorvet Nehalenia; Z. M. stoomschip Borneo, Adviesbrik Pijlades, schoener Dolfijn, transportschip Merwede, stoomschip Hekla; Z. M. schoener Banka, 's Gouv. schoener Haai; de schepen Wadie Atool Rachman; de barken Sultana, Vixen, Foster, Abdul Hassim, Almansoer, Thomas Chodwick, Kim Tiksing; de schoeners Fathal Rachman, thans hern. Selaparang, Hapsing, Tiam Haplie, Anna Johanna, en Djaleha.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

28 Mei. de Ned. Ind. bark *Jadoel Wadoed*, gezagv. J. W. Steevensz, van Balie Badong, passagiers de heer Paulie, Mevr. de wed. Lacrette en familie, Mevr. Challentjer, Mevr. Steevensz, 7 Arabieren, 4 ontslagen bannelingen; de Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Oedien, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

30 Mei. de Ned. Ind. bark *Jadoel Wadoed*, gezagv. J. W. Steevensz, naar Soerabaya, passagiers de heer Paulis, Mevr. de wed. Lacrette en familie, Mevr. Chalentjer, Mevr. Steeverss, 7 Aarabieren, 4 ontslagen bannelingen; het Ned. Ind. schip *Walvisch*, gezagv. T. Schut, naar Amsterdam, passagiers de Heer J. Schneider, echtgenoot, 2 kinderen en 2 Bedienden.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 28 Mei tot en met 4 Junij 1853.

Naar Amsterdam, met het Ned. schip *Walvisch*, gezagv. T. Schut.

$9801\frac{75}{100}$ picols Gouvernements suiker en 3840 picols Gouvernements koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

31 Mei. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, van Balie Badong, passagiers H. Lange; de Ned. Ind. Kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoeng van Pasoeroean; het Ned. schip *Urania*, gezagv. K. Teijlaar, van Soerabaija, passagier L. Sauaman.

VERTROKKEN.

28 Mei Z. M. stoomschip *Merapi*, luitenant ter zee 1ste klasse J. P. G. Muller, naar Soerabaija, passagier de schout-bij-nacht kommandant van Z. M. Zeemagt in Oost Indie en Inspecteur der Marine J. G. van der Plaat.

1 Junij het Ned. schip *Urania*, gezagv. K. Teijlaar, naar Australie, passagier L. Saurman; de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, naar Balie Badong, passagier H. Lange.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Ned. Ind. kotter Little Tot.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

1 Junij. de Ned. Ind. bark *Atiat Toolbarie*, gezagv. Sech Abdul Rahim bin Osman Bahasoan, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

31 Mei. de Ned. Ind. bark *Areef Banjarmaas*, gezagv. Mohamat Areep, naar Banjermassing.

1 Junij. de Ned. Ind. bark *Atiatul Maulah*, gezagv. Sech Schan bin Said Baoesir, naar Pariaman en Padang.

2 Junij. de Ned. Ind. bark *Sagaffie*, gezagv. Sech Salim bin Abdul Rachmad Drahim, naar Sambas.

4 Junij. de Ned. Ind. schoener *Maria*, gezagv. Pa Naema, naar Balie.

Schepen liggende ter reede.

De bark Atiat Toolbarie, de schoeners Sophia, Indram Eljoesoor, Vorstelijk Genoegen, Fathal Moebarak, Mifriool Moelook; de brik Sie Kanoegrahan.

Aan- en uitvoer te Soeraraya van 31 Mei tot en met 6 Junij 1853.

Van Sandelhout per de Ned. Ind. bark *Abdul Hassim*, gezagv. P. MEIJER, agent SAID ALIE HABASSIJ.

$11\frac{1}{2}$ ks. ivoor, 225 paarden, SAID ALIE HABASSIJ.

Van Fort Phillip viâ Timoor Koepang per het Eng. *Alert*, gezagv. R. SMITT, agent FRASER EATON & Co.

3500 pic. sandelhout, 3 paarden, FRASER EATON & Co.

Van Bandjarmassing per de Ned. Ind. schoener *Djelega*, gezagv HOKSIN, agent HADJIE SAMSODIN.

250 st. planken, GEZAGVOERDER; 6000 st. maloekoe matten, 700 st. kadjang matten, 600 stellen chn. aardewerk, 400 potten gezouten uijen, HAN KIEN ONG.

Van Amboina en Banda per het Ned. Ind. schip *Jadul Wadoet* gezagv. J. W. STEEVENSZ, agent SAID JAFFAR SEGAF.

300 bottels kaijoe poetie olie, 2 pic. foelie, SAID ACHMAT, 2 ks. nagelwerkjes, ORDER; 110 bottels kaijoe poetie olie, 12 st. planken SAID JAFFAR; 5 kn. en bn. lijnwaden, SAIE ALOEI; 64 krandjs. kapas, 35 pic. tabak, SAID ALOEI; 40 pic. tabak, SECH ABDUL RACHMAN; $3\frac{1}{2}$ pic. tabak, SECH ACHMAT; 2000 st. stroo zakken, SAID ALOEI, 5 pic. tabak, SECH SAID.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Almansoor*, gezagv. SAID ALOEWI HABASSIJ, agent GEZAGVOERDER.

3 kn. kains, RUIJL CRAMER & Co.; 7 kn. cambriks, FRASER EATON & Co; 491 vs. boter, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 2 kn. manufacturen, 1 kt. provisiën, 12 rotting stoelen, 6 kn. manufacturen, RUIJL CRAMER & Co; 3 kn. glaswerk, VAN RAALTEN & KOCKEN; 11 pic. was, 5 bn. drills, en eenige chn. goederen, 13 kn. lijnwaden, en manufacturen, $18\frac{1}{2}$ pic. was, ORDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. bark *Kiemtiksing*, gezagv. KWEE TJOEKSING, agent GEZAGVOERDER.

32 kn. en bn. lijnwaden, ORDER; 10 keldrs. genever, VAN DELDEN; 1 kt. medicijn, 3 kn. glaswerk, MAJOR MATZEN & Co.; 20 kn. sisoop, BECHADE; 11 bn. lijnwaden, ADAM & Co.; 50 kelders genever, $\frac{5}{2}$ oxhd. azijn, 1 kistje kramerijen, VAN DELDEN; 20 mn. seltzerwater, BEHREND; 1 kt. hemden, VAN ECK & Co.; 150 st. sp. matten, en eenige chn. goederen, kleinigheden, ORDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. stoomboot *Java*, gezagv. J. WORTHINGTON, agent FRASER EATON & Co.

191 bn. drills, FRASER EATON & Co.; 1 kt. neteldoek, 1 blikje gouddraad, ADAM & Co.; 8 kn. provisiën, VAN ECK & Co.; 754 guldens zilveren specie, SAID ALOEI; 1 wagen met toebehooren, 2 paarden, 4 collies touwwerk, FRASER EATON & Co.; 10 kn. wijn, 2 kn. ijs, 1 kt. koek, 2 kn. porcelijn, ORDER; 1 bt. catonets, 10 kn. gedr. katoen, 1 baal garen, 1 kistje inhd., 1 geweer, P. KERVEL & Co.; 6 bn. manufacturen, ADAM & Co.; 1800 st. sp. matten, ORDER; 1 kt. papier, E. FUHRI; 3100 st. sp. matten, ORDER; 630 st. zilveren specie, 36 kn. chitzen, 1 kt. mouslinnen, 1 kt. monster, 5 vn. tuigen, 9 kn. wijn, 1 kt. tuigen, en eenige kleinigheden, FRASER EATON & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Soloo*, gezagv. M. KORTEHAND, agent B. J. VAN ECK & Co.

257 kn. manufacturen, 1 kt. linnen, 176 pn. koffij zakken. 2 kn. ijzerwerk, N. H. M.; 43 arakleggers, RUIJL CRAMER & Co.; 3 vn. bier, ORDER; en eenige regalen en restant provisiën.

UITVOER.

Naar Padang viâ Sumanap per de Ned. Ind. bark *Atiatul Barie*, gezagv. SECH ABDUL RACHIM BIN OSMAN BAHASOAN.

8 pic. was, 2 bn. gekep. katoen, SECH OEMAR BAHASOAN; 5 pic. koperwerk, 100 kt. Jav. sigaren, 10 pic. tamerinde, SAID SALIM IJDROOS; $5\frac{1}{2}$ corgis Jav. ledige kisten, GEZAGVOERDER; 60 ps. Jav. ledige kisten, SECH MOHAMAT.

Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Joemating*, gezagv. OEY BOE.

2 kn. kat. goederen, 2 kn. lijnwaden, 4 kn. gedr. katoen, OEY WAITIEN; 2 kn. Manufacturen, RUIJL CRAMER & Co.; 6 bn. madapollams, 2 kn. gev. katoen, 2 kn. en bn. gedr. katoen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 50 ps. planken, 25 balkjes, ONGAN SIK; 100 ps. ledige olietonnen, OEY WAITIEN.

Naar Singapoer per de Ned. Ind. bark *Fathool Moebarak*, gezagv. HADJIE MACHMOOT BIN HADJIE MOEDA.

5 pic. genetrie, 5 pic. lange peper en eenige kleinigheden, SAID HASSAN BAROKOAN; 4 kn. lijnwaden, $20\frac{04}{100}$ pic. Jav. koperwerk SECH MOHAMAT.

Naar Riouw per de Ned. Ind. bark *Goansien*, gezagv. LIEM TIANHOK.

30 pic. tamerinde, GEZAGVOERDER; 210 pic. rijst, GONGOTIAN; 60 pic. rijst, GEZAGVOERDER; 2 pn. polomieten, HOEKSTRA GIJSING & Co

Naar Australie viâ Singapoer per het Ned. schip *Sphijnx*, gezagv. G. WIGMAN.

3346 zn. suiker, 1745 pic., 186 zn. koffij, 150 pic., 60 pic., rijst, en eenige kleinigheden, FRASER EATON & Co.; 11 kts. vitriool, ADAM & Co.; 300 pic. lange peper, KWEE KING TIAN.

Naar Koetei (Borneo) per het Ned. Ind. schip *Adenan*, gezagv. HADJIE ISMAIL.

$3\frac{60}{100}$ pic. Jav. koperwerk, MOHAMAT TAHIR; *f* 250 ps. aan sp. matten, GEZAGVOERDER.

Naar Nederland per het Ned. Ind. schip *Sagitta*, gezagv. D. J. SCHAAP.

574 kanasser Gouv. suiker, $2002\frac{14}{100}$ pic., 3348 bn. koffij, $3175\frac{20}{100}$ pic., 154 bn. rotting 25 pic., N. H. M.

Naar Nederland viâ Pasoeroean, per het Ned. schip *Ternate*, gezagv. F. Cors.

1500 pic. Gouv. koffij, 411 bn. rotting 100 pic., N. H. M.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER No. 16 per picol *f* 12 à *f* $12\frac{1}{4}$.—
Id. „ 15 „ „ „ $11\frac{3}{4}$.—
Id. „ 14 „ „ „ $11\frac{1}{4}$.—
Id. „ 13 „ „ „ $10\frac{3}{4}$.—
Id. „ 12 „ „ „ $10\frac{1}{4}$.—
KOFFIJ per picol *f* 25 à *f* 27.—
RIJST (CARGA) per koijang *f* 105 à *f* 110.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 120 à *f* 125.—
KOEHUIDEN per 100 p. à *f* 240.—
ARAK per legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 18.—
OLIE (KATJANG). *f* 16.—
KADJANG MATTEN. *f* 10.—
ROTTING *f* $6\frac{1}{2}$ à *f* 7.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 12den Junij 's morgens ten half 9 uur,
Ds. SCHEUER.
Nederduitsch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 12den Junij des morgens ten half 9 uur.